

## **Rob White, Diane Heckenberg: Green Criminology: An Introduction to the Study of Environmental Harm, Abingdon, Routledge, 2014**

(Ekološka kriminologija: Uvod v preučevanje ogrožanja okolja)

V zadnjem desetletju je postalo preučevanje oblik ogrožanja okolja oziroma t. i. kriminalitete zoper okolje izredno priljubljeno med kriminologi, zato lahko spremljamo hiter razvoj ekološke kriminologije. Knjiga *Green Criminology: An Introduction to the Study of Environmental Harm* je po besedah avtorjev prvo mednarodno celovito in splošno besedilo o ekološki kriminologiji kot vedi, ki ponuja jedrnat prikaz teorije in konceptov, obsežno geografsko pokritost raznolikih primerov z vseh delov sveta ter širši vpogled v številne težave, povezane z ogrožanjem okolja in ekološko kriminaliteto. Pravzaprav gre za nadgradnjo prvih monografskih del Roba Whita, ki je kot pionir med ekološkimi kriminologi objavljaj učbenike o ekološki kriminaliteti (White, 2008, 2009) in globalnem okoljskem ogrožanju (White, 2010). V teh delih je prvi opredelil področje, naloge in predmet preučevanja ekološke kriminologije, čeprav jo zaradi nedorečenosti definiranja ponesrečeno izmenjuje imenuje ekološka kriminologija in okoljska kriminologija. Od takrat do danes se je področje razvilo in poimenovanje ekološke kriminologije uredilo, zato je nova knjiga zelo dobrodošla novost.

Knjiga ima 15 poglavij, ki so razdeljena v tri sklope: 1) Konceptualni in metodološki temelji, 2) Transgresija in viktimizacija ter 3) Intervencija in prevencija. V prvem delu avtorja podata opis in definicijo ekološke kriminologije ter ekološke kriminalitete, v duhu globalizacije opomnita na spreminjanje obeh ter predstavita ekoglobalno kriminologijo in transnacionalno ekološko kriminaliteto, izpostavita varstvo okolja in pojav pojma ekocid, na koncu pa nam predstavita še oblike ekološke kriminalitete in njihovo raziskovanje. V drugem delu so obravnavani podnebne spremembe in družbeni konflikti kot njihova posledica, zloraba in mučenje živali, ogrožanje biotske raznolikosti, onesnaževanje in strupeni odpadki ter žrtve ekološke kriminalitete. V zadnjem delu se avtorja posvetita pravnemu varstvu okolja in okoljskim predpisom, forenzičnim analizam ekološke kriminalitete, sodnemu varstvu okolja ter preprečevanju ekološke kriminalitete.

Knjiga *Green Criminology* je pravzaprav učbenik, saj vsebuje pedagoške elemente, kot so pogovorna okna, študije primera, vprašanja za razpravo, seznam dodatne literature v vsakem poglavju ter slovarček pojmov na koncu knjige. Vse naštetu delo uvršča med zelo dobro učno gradivo za študente širom po svetu, ki se zanimajo za ekološko kriminologijo in/ali ekološko kriminaliteto. Posebnost knjige z vidika sloven-

ske kriminologije pa je, da na 15. in 16. strani v prvem poglavju posebno pozornost nameni prvemu znanstvenemu delu o ekološki kriminologiji in ekološki kriminaliteti v Sloveniji, tj. članku dr. Janeza Pečarja iz leta 1981 *Ekološka kriminaliteta in kriminologija*, ki je bil objavljen v Reviji za kriminalistiko in kriminologijo. S tem se slovenska kriminologija uvršča med prve pobudnike raziskovanja ekološke kriminalitete ter začetnike razvoja ekološke kriminologije. Na to smo lahko ponosni, čeprav je pri nas razvoj nove veje kriminologije najverjetneje zaradi pomanjkanja zanimanja in raziskovalcev zamrl za naslednjih 25 let.

Delo Roba Whita in Diane Heckenberg je najnovejša monografija o ekološki kriminologiji, ki izredno podrobno opiše in nazorno predstavi opredelitev ter naloge ekološke kriminologije, različne delitve in veje, razpravlja o težavi poimenovanja in opozori na nenehno spreminjanje oziroma širitev polja njenega preučevanja, nadalje se dotakne raziskovanja in preučevanja ekološke kriminalitete, opredeli žrtve ekološke kriminalitete in podrobneje predstavi posamezne oblike ekološke viktimizacije, na koncu pa predstavi oblike odkrivanja in preprečevanja ekološke kriminalitete ter težave, s katerimi se srečujejo vladne in nevladne organizacije.

Monografijo lahko primerjamo z deli Roba Whita *Crimes against nature: Environmental criminology and ecological justice* (White, 2008), *Environmental crime: A reader* (White, 2009) in *Global environmental harm: Criminological perspectives* (White, 2010) ter delom Piersa Beirna in Nigla Southa (2007) *Issues in green criminology: Confronting harms against environments, humanity and other animals*. Vsa dela razpravljajo o ekološki kriminologiji, vendar je v samo petih letih nova veja kriminologije doživela neverjeten razvoj, zato je novo delo R. Whita in D. Heckenberg zbir in nadgradnja objavljenih del.

Knjiga je zanimivo branje za vsakogar, ki se na novo srečuje z ekološko kriminaliteto. Gre za zelo uporabno dodatno učno gradivo pri vseh dodiplomskih in podiplomskih predmetih o ogrožanju in/ali varstvu okolja. Nadvse uporabni so opisi primerov, nanizani v celotni knjigi, in izbor dodatne literature. Bolje kot dodatno učno gradivo pri predmetih o okoljski problematiki bi bilo imeti podoben učbenik v slovenskem jeziku. Prva monografija *Ekološka kriminaliteta in varovanje okolja – multidisciplinarna perspektiva* (Meško, Sotlar in

Eman, 2012) je v določenih pogledih že zastarela, zato je morda čas, da tudi v slovenskem prostoru dobimo prvi učbenik o ekološki kriminologiji in ekološki kriminaliteti, opremljen s primeri iz slovenske in tuje prakse, slovarčkom pojmov, vprašanji za razmislek in seznamom literature za dodatno branje. Vsekakor bi bil to eden od korakov ozaveščanja o pomembnosti varstva okolja ter preprečevanja njegovega ogrožanja.

*Katja Eman*

## **Literatura**

1. Beirne, P. in South, N. (ur.) (2007). *Issues in green criminology: Confronting harms against environments, humanity and other animals*. Cullompton: Willan Publishing.
2. Meško, G., Sotlar, A. in Eman, K. (ur.) (2012). *Ekološka kriminaliteta in varovanje okolja – multidisciplinarne perspektive*. Ljubljana: Tipografija.
3. Pečar, J. (1981). Ekološka kriminaliteta in kriminologija. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 34(1), 33–45.
4. White, R. D. (2008). *Crimes against nature: Environmental criminology and ecological justice*. Cullompton, Portland: Willan Publishing.
5. White, R. D. (2010). *Global environmental harm: Criminological perspectives*. Cullompton: Willan Publishing.
6. White, R. D. (ur.) (2009). *Environmental crime: A reader*. Cullompton: Willan Publishing.